

Bedre forflytning af svært overvægtige

Nye værktøjer og metoder har givet plejepersonalet i Stevns Kommune hjælp til forflytning af svært overvægtige borgere.

Den svært overvægtige mand ligger på sengen og skal forflyttes til en anden seng. To hjælpere folder et stort lagen af nylon, den såkaldte spilerdug, og ruller det ind under lagenet, hvor manden ligger. En tredje hjælper holder en trækstang, som de snor spilerdugen over på. De trækker og forflytter ham langsomt og sikkert til den anden seng.

Der er ingen dårlige rygge. Og kontakten er god mellem hjælperen og borgeren. Det er lykkedes at forflytte borgeren uden større belastning af hjælpernes ryg og arme.

Forflytningen er eksempel på en af de nye metoder Stevns Kommune har fået ud af projekt "Svært overvægt – forflytning og etik". Projektet fokuserer på at udvikle nye forflytningsmetoder og undervisningsmateriale. Med projektet ønsker Stevns Kommune således at ruste plejepersonalet til mødet med den svært overvægtige, så risikoen for skader minimeres, og borgeren oplever en professionel behandling.

Baggrunden for projektet er de udfordringer, personalet i sundhedssektoren står over for, når det handler om forflytninger. Selvom kommunens plejepersonale kun er i kontakt med en håndfuld meget overvægtige borgere, er man i kommunen opmærksom på, at andelen af svært overvægtige i den danske befolkning er stigende.

- Vi så projektet som en mulighed for at komme på forkant med viden og indsigt, hvor vi ellers ofte først prøver at finde ud af, hvad vi skal gøre, når vi står i det, siger Birgitte Eskelund Schmidt, der er afdelingsleder i døgncare i Stevns Kommune.

Udviklet nye teknikker

Fysioterapeut Martine Christensen lægger spilerdugen på en seng. Hun ruller den frem og tilbage for at understrege, at selv med meget vægt glider dugen uden problemer.

- Man tror ikke rigtigt på det, før man har mærket efter, at den er god nok, forklarer hun om dugen, som er et af de tiltag, der kom ud af indsatsen undervejs.

Mange andre værktøjer er kommet til, og nye teknikker er blevet udviklet i kommunen.

Repræsentanter fra kommunen været på studietur til England hos førende eksperter.

Og de har haft en svært overvægtig til at hjælpe dem, og han kunne sige til og fra, når de øvede teknikker på ham. På den måde ved medarbejderne præcis, hvordan de skal gribe tingene an.

OM ARBEJDSPLADSEN

Stevns Kommune beskæftiger 340 medarbejdere inden for plejeområdet.

20 forflytningsvejledere

Øvelseslokalet er fyldt med forvoksede hjælpemidler. En bred seng. En forvokset kørestol. Og en ekstra løftemotor, så løftemaskinen nu kan løfte 400 kg. Alt sammen samlet i øvelseslokalet, som Stevns Kommune har etableret. Lokalet bliver brugt til at undervise plejepersonalet i forflytning, og det er også her forflytningsvejlederne er uddannet.

De 20 forflytningsvejledere har fået en dags kursus hver og hjælper nu kommunens 340 plejemedarbejdere, når der skal flyttes en svært overvægtig borger. Og har forflytningsvejlederne selv spørgsmål, vender de dem med to nøglepersoner, som har fået et mere tilbundsående kursus af tre dages varighed.

- Medarbejderne føler sig mere trygge ved at skulle flytte en svært overvægtig borger nu. Tidligere gik nogle medarbejdere en stor bue uden om, når der skulle flyttes en borger. Nu ved de, hvad de skal, forklarer Martine Christensen, som selv er en af kommunens 20 forflytningsvejledere.

Medarbejderne føler sig mere trygge nu

De 20 forflytningsvejlederes arbejdstider er tilrettelagt, så de er tilgængelige døgnet

rundt. Og for at sikre, at erfaringerne ikke går i glemmebogen, får forflytningsvejlederne et årligt opfriskningskursus.

Personalet er ikke længere usikkert

Teknikkerne i projektet er udviklet til at forflytte borgere fra seng til seng, højere op i sengen, fra seng til stol osv. Med de nye teknikker kan de ansatte forflytte i stedet for at løfte borgeren. Og det gør dem mere trygge:

- Vi oplever i dag, at det er lettere at prioritere opgaven, for medarbejderne er ikke længere usikre på at skulle ud til en forflytning af en svært overvægtig borger. De er bedre rustet til at hjælpe, siger Birgitte Eskelund Schmidt og fortsætter:

- Nu tager de problematikkerne op ude på arbejdspladserne. Nu kan man sige: Det er svært for mig. Hvordan gør du det? Det er en af sidegevinsterne ved indsatsen.

Til gavn for andre

Ud af projektet er kommet en undervisningsbog til plejepersonalet. Bogen består af en teoridel, en praksisdel med fotos samt en tillægsdel med bl.a. definitioner og arbejdsark. Derudover er der lavet en dvd, som viser nogle af de beskrevne forflytninger udført i praksis. Bogen og dvd'en kan ikke stå alene, men er et supplement til den undervisning i forflytning af svært overvægtige, som den enkelte medarbejder modtager.

Et af projektets succeskriterier har været, at andre skulle få glæde af erfaringerne. Da projektet officielt sluttede i maj 2010, blev undervisningsbogen og dvd'en derfor sendt ud til alle kommuner og regioner.

Belønnet med Arbejds miljøpris

Projektet har givet kommunen Arbejds miljøPrisen 2009 i kategorien Muskel- og skeletbesvær. I begrundelsen for udvælgelsen blev der lagt vægt på, at projektet, på baggrund af en professionel og nytænkende indsats, har udviklet bredt anvendelige metoder, som efterspørges i branchen.

For Birgitte Eskelund Schmidt er Arbejds miljøPrisen med til at understrege, at de gør det rigtige.

- Det at få prisen har skabt fokus på indsatsen. Signalværdien er vigtig for os som kommune og arbejdsplads. Alle vil gerne være en del af organisationen og vise, at vi vil gøre dette her.

Selvom der endnu ikke er foretaget undersøgelser af, hvilken gavn medarbejderne har haft af projektet, er der i hvert fald et synligt spor, fortæller Birgitte Eskelund Schmidt:

- Der er normalt omkring fem sygemeldinger om året på grund af rygskeer. Men der har ikke været nogen, siden projektet sluttede i maj.

Tekst: freelancejournalist Morten Thomsen

KORT OM PROJEKTET

Projekt "Svært overvægt – forflytning og etik" er blevet til i samarbejde mellem Stevns Kommune, Fakse Kommune og konsulentfirmaet Plambech & Bøgedal. Kommunerne og Forebyggelsesfonden står bag finansieringen.

Projektet har resulteret i, at der er blevet udviklet egnede forflytningsmetoder til forflytning af svært overvægtige, at der er blevet sat fokus på håndtering og etik i forhold til svært overvægtige borgere, at alle forflytningsmedarbejdere har modtaget undervisning i emnet, samt at der er blevet udarbejdet en politik for området i de to kommuner. Projektet har desuden resulteret i en undervisningsbog med tilhørende DVD.

For at sikre forankring og medindflydelse har både leder- og medarbejderside været repræsenteret i projektets styregruppe, som også har bestået af relevante faglige organisationer (FOA og DSR), og repræsentanter fra brugersiden (Adipositasforeningen).

Projektet har været fra efteråret 2008 til maj 2010.

Sidst opdateret d. 21 december 2010